

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

2.1. Навчальна дисципліна «ФІНАНСИ»

Зміст навчальної програми

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Фінанси як економічна категорія. Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин.

Зміст розподільчої функції. Об'єкти і суб'єкти розподілу. Контрольна функція фінансів, їх зміст. Регулююча функція фінансів.

Взаємозв'язок фінансів з іншими розподільчими категоріями у процесі вартісного розподілу і перерозподілу ВВП. Фінанси і ціни. Загальні риси та відмінності фінансів, заробітної плати, інших доходів фізичних осіб, як інструментів розподілу. Фінанси і кредит.

Фінансовий контроль: його зміст, значення і види. Фінансові ресурси. Їх суть, склад, структура. Фінансові ресурси держави, їх джерела та метод акумуляції. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси фізичних осіб

Напрями та форми використання фінансових ресурсів. Розподіл фінансових ресурсів за цільовим призначенням. Фінансові резерви, їх суть і значення. Форми і методи формування фінансових резервів. Резервний фонд бюджету. Мета створення та напрями витрачання коштів резервного фонду Державного бюджету України.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

Історичний характер фінансів. Зародкові форми фінансів. Первинні форми фінансових відносин.

Зародження та поширення терміну «фінанси». Фінанси як економічна категорія. Розширення фінансових відносин. Еволюція форм фінансових відносин.

Еволюція податку. Натуральна та грошова форма оподаткування. Домени як доходи від державної власності. Регалії як метод формування доходів державної казни. Субсидії на етапі формування доменіального устрою. Реформування податків.

Розвиток бюджету. Еволюція державних доходів і видатків. Розвиток системи державних фінансів. Перевищення доходів бюджету над видатками. Формування бюджетної системи України.

Зародження та історичний розвиток позабюджетних фондів та державного кредиту.

Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки

Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві. Фінансова наука як самостійна галузь знань. Мета фінансової науки.

Структура та особливості фінансової науки. Суб'єкти та об'єкти фінансової науки. Об'єкт та предмет дослідження фінансової науки. Предмет фінансового дослідження. Функції фінансової науки.

Зародження та історичний розвиток фінансової науки у світі Фінансова наука у XV_XIX ст. Світова фінансова наука XX ст.

Розвиток фінансової науки у сучасний період. Сучасна фінансова думка.

Тема 4. Фінансове право і фінансова політика

Поняття фінансової системи, її склад та принципи побудови. Сфери і ланки фінансових відносин.

Сутність та головна мета фінансової політики держави. Стратегія і тактика фінансової політики. Умови результативності фінансової політики. Основні складові фінансової політики держави. Фінансова політика держави у різних галузях. Фінансова політика суб'єктів господарювання та її складові. Основні завдання фінансової політики суб'єктів господарювання. Фінансова політика домогосподарств.

Фінансовий механізм та його роль у реалізації фінансової політики держави. Склад фінансового механізму.

Управління фінансами. Функції органів управління фінансами.

Фінансове право як самостійна галузь права. Основи фінансового законодавства.

Тема 5. Податки. Податкова система

Податки як економічні відносини. Суть та функції податків. Поняття обов'язкових платежів. Податкові платежі, відрахування, внески. Податкові збори.

Елементи податку. Основні види податків. Прямі і непрямі податки. Класифікація податків за характером відсоткових ставок.

Податкова система України: суть та склад. Загальнодержавні та місцеві податки. Принципи оподаткування.

Податкова політика як діяльність держави у сфері оподаткування. Критерії успішності податкової політики.

Характеристика основних податків і зборів податкової системи України. Пряме і непряме оподаткування.

Тема 6. Бюджет. Бюджетна система

Бюджет як основний фінансовий план держави та інструмент управління економікою. Суть та призначення бюджету. Економічний зміст бюджету. Розподільча та контрольна функції бюджету.

Бюджетна система України. Принципи побудова бюджетної системи. Зведений бюджет.

Бюджетний процес та його складові. Бюджетне планування та збалансування бюджету. Учасники бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу. Касове виконання бюджету. Казначейська форма обслуговування державного бюджету.

Державні доходи їх економічний зміст. Склад та класифікація державних доходів. Доходи бюджету. Матеріальне джерело доходів бюджету. Склад та методи формування доходів бюджету.

Державні видатки та їх особливості. Принципи організації державних видатків. Класифікація державних видатків. Методи фінансування державних витрат. Форми бюджетного фінансування. Метод єдиного казначейського рахунку.

Тема 7. Бюджетний дефіцит

Бюджетний дефіцит як перевищення видатків над доходами. Причини виникнення бюджетного дефіциту.

Види бюджетного дефіциту. Стійкий і тимчасовий бюджетний дефіцит. Відкритий і прихований бюджетний дефіцит. Свідомий та вимушений бюджетний дефіцит. Фактичний, структурний та циклічний бюджетний дефіцит. Активний і пасивний бюджетний дефіцит.

Особливості розвитку економіки України, що зумовлюють дефіцит бюджету. Заходи держави, спрямовані на подолання бюджетного дефіциту.

Джерела покриття бюджетного дефіциту. Державні позики та емісія грошей. Інфляційні та не інфляційні джерела. Наслідки бюджетного дефіциту.

Тема 8. Державний кредит

Економічна сутність державного кредиту, його призначення. Відмінність державного кредиту від банківського. Об'єктивна необхідність та доцільність використання державного кредиту. Функції державного кредиту.

Види державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Боргові цінні папери держави. Міжнародний державний кредит.

Класифікація державних позик за різними ознаками. Джерела погашення державних позик.

Поняття державного боргу та види. Обслуговування державного боргу. Вплив державного боргу на економіку країни.

Управління державним боргом. Принципи управління державним боргом. Мета політики управління боргом. Методи коригування позикової політики.

Тема 9. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

Сутність, функції та роль місцевих фінансів. Місцеві фінанси як система фінансових відносин. Принципи організації місцевих фінансів. Територіальна громадян та її функції.

Місцеві бюджети у бюджетній системі України. Склад та особливості місцевих бюджетів. Загальний та спеціальний фонд. Поточний бюджет та бюджет розвитку. Класифікація доходів місцевих бюджетів за економічною природою. Власні і закріплені доходи. Видатки місцевих бюджетів. Поточні видатки і видатки розвитку. Місцеві податки та збори. Касове виконання місцевого бюджету.

Державна регіональна фінансова політика та її мета. Бюджетне регулювання як засіб збалансування бюджетів. Фінансове вирівнювання. Міжбюджетні відносини. Способи розмежування доходів. Бюджетний федералізм. Міжбюджетні трансферти.

Тема 10. Соціальні позабюджетні фонди

Становлення та розвиток соціальних позабюджетних фондів. Необхідність формування позабюджетних фондів. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів. Функції та завдання соціального страхування.

Джерела формування доходів бюджетів позабюджетних фондів. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування як консолідований страховий внесок.

Пенсійний фонд України як центральний орган виконавчої влади. Система пенсійного забезпечення в Україні та її рівні. Особливості реалізації пенсійного реформи в Україні. Основні завдання Пенсійного фонду України.

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, та витратами зумовленими народженням і похованням, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття як некомерційні самоврядні організації.

Тема 11. Фінанси суб'єктів господарювання

Основи організації фінансів підприємства. Особливості організації фінансових відносин на підприємствах залежно від організаційно-правової форми. Комерційний розрахунок і його принципи. Бюджетне (кошторисне) фінансування. Неприбуткова діяльність.

Майно підприємства. Поняття капіталу. Вкладений і нагромаджений капітал власний капітал. Статутний капітал підприємства. Основний капітал. Основні засоби підприємства. Їх структура, вартісна оцінка та відтворення. Оборотний капітал. Оборотні кошти підприємства. Склад оборотних коштів. Джерела формування оборотних коштів.

Доходи підприємства, їх склад та економічна характеристика. Витрати підприємства. Витрати підприємства за видами діяльності. Прибуток (збиток) суб'єктів господарювання. Формування і розподіл прибутку. Валовий прибуток. Прибуток до оподаткування. Валові доходи та валові витрати підприємства. Рентабельність як відносний показник прибутковості. Види рентабельності. Показники оцінки фінансового стану підприємництва: ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість.

Тема 12. Фінанси домогосподарств

Домогосподарство як інституційна одиниця та суб'єкт фінансових відносин.. Основні завдання домогосподарств в умовах економіки ринкового типу.

Фінанси домогосподарств та їх особливості. Фінансові потоки домогосподарства. Фінансове планування у домогосподарствах. Фінансування домогосподарств за допомогою кредитних ресурсів.

Бюджет домогосподарства та його структура. Джерела доходів домогосподарств. Напрямки видатків домогосподарств. Тенденції зміни структури витрат домогосподарств. Бюджет домогосподарств і прожитковий мінімум.

Споживання і заощадження населення. Фінансові ресурси домогосподарств. Чинники, що впливають на розмір витрат домогосподарств. Особисті фінанси та їх розвиток в умовах ринку.

Тема 13. Страхування. Страховий ринок

Сутність, форми й методи страхового захисту. Економічна необхідність і роль страхування у забезпеченні безперервності суспільного виробництва.

Система страхових фондів. Форми створення резервних страхових фондів. Переваги і недоліки різних форм створення резервних страхових фондів.

Суб'єкти страхування. Фінансові відносини у сфері страхування. Співстрахування та перестрахування. Сфера охоплення страхових відносин. Страхові платежі та страхові тарифи. Страхове відшкодування та страхова сума. Методи визначення розміру страхових відшкодувань. Страховий поліс як документ, що посвідчує факт страхування. Страховий випадок і страхова подія. Класифікація страхування.

Поняття страхового ринку. Учасники страхового ринку. Страхові агенти і страхові брокери.

Тема 14. Фінансовий ринок

Об'єктивна необхідність і значення фінансового ринку. Економічний зміст фінансового ринку. Функції фінансового ринку. Учасники фінансового ринку.

Склад та структура фінансового ринку. Класифікація фінансового ринку. Первинний та вторинний фінансовий ринок. Біржовий та позабіржовий фінансовий ринок.

Поняття та види цінних паперів. Емітенти та інвестори.

Акція як цінний папір. Види акцій. Прості і привілейовані акції.. Документарна та бездокументарна форма випуску акцій. Номінальна та ринкова вартість акцій.

Облігації як вид борових цінних паперів. Види облігацій. Процентні та безпроцентні облігації. Казначейські зобов'язання держави. Інвестиційні та ощадні сертифікати. Векселі та їх види.

Приватизаційні цінні папери. Похідні цінні папери.

Тема 15. Фінансовий менеджмент

Поняття фінансового менеджменту та його роль у сучасних умовах. Мета та завдання фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту та їх класифікація залежно від суб'єкта і об'єкта.

Завдання фінансових менеджерів. Механізм фінансового менеджменту. Напрямки діяльності фінансових менеджерів. Функціональні обов'язки фінансових менеджерів. Інструменти фінансового управління.

Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Система забезпечення фінансового менеджменту. Правове забезпечення фінансового менеджменту підприємств України. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту як сукупність внутрішніх структурних служб підприємства. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.

Тема 16. Міжнародні фінанси

Міжнародні фінансові відносини як форма міжнародних економічних відносин. Особливості руху міжнародних фінансових потоків.

Поняття та роль міжнародних фінансів. Призначення міжнародних фінансів. Розподільча та контрольна функції міжнародних фінансів.

Тенденції розвитку світового фінансового ринку. Світовий фінансовий ринок з функціонального та інституційного погляду. Міжнародний фінансовий ринок – суть та призначення. Особливості сучасного міжнародного фінансового ринку. Класифікація міжнародного фінансового ринку. Сегменти міжнародного фінансового ринку..

Міжнародні фінансові організації. Організація Об'єднаних Націй (ООН) та Європейський Союз (ЄС). Міжнародні фінансові інституції. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Всесвітній банк.

Тема 17. Фінансова безпека держави

Економічна безпека держави та її три тури. Фінансова безпека держави у системі економічної безпеки.

Поняття та роль фінансової безпеки. Складові фінансової безпеки та їх призначення. Бюджетна, валютна, грошово-кредитна, боргова, банківська та інвестиційна безпека. Фінансова безпека страхового та фондового ринку.

Об'єкти та суб'єкти фінансової безпеки держави. Фактори, що впливають на фінансову безпеку держави та їх класифікація. Принципи забезпечення фінансової безпеки держави.

Зовнішні та внутрішні загрози фінансовій безпеці держави. Індикатори фінансової безпеки держави.

Тема 18. Фінанси країн з розвиненою ринковою економікою

Особливості грошового обігу та грошово-кредитної політики Сполучених Штатів Америки. Федеральна резервна система США. Податкова система країни.

Особливості формування доходів та здійснення видатків федеральним та місцевими бюджетами.

Грошова система та грошово-кредитна політика Японії. Податкова та пенсійна системи країни. Дохідна і видаткова частини державного бюджету країни. Бюджетна система та бюджетний процес у Японії.

Особливості грошової системи та грошово-кредитної політики Німеччини. Особливості функціонування фінансово-кредитних установ у країні. Бюджетна система та бюджетний устрій Німеччини. Податкова система земель та федеральні податки.

Особливості функціонування фінансової системи скандинавських країн. Спільні риси та специфіка державного регулювання фінансової сфери у цих країнах. Державні витрати, рівень оподаткування, державне споживання у країнах Скандинавії. Соціальна спрямованість державної політики.

Тема 19. Фінанси Європейського Союзу

Європейська економічна інтеграція: етапи розвитку та коригування пріоритетів фінансової політики. Етапи регіональної економічної інтеграції.

Інституційна структура Європейського Союзу в контексті формування єдиної фінансової політики. Основні інститути влади Європейського Союзу. Фінансові органи Європейського союзу.

Організація фінансів Європейського Союзу. Автономний бюджет, гармонізація податкового законодавства, формування єдиної валютної політики та єдиного ринку банківських послуг. Поглиблення інтеграції в інституційній сфері.

Особливості формування бюджету та бюджетний процес Європейського Союзу. Доходи і витрати бюджету Європейського Союзу.

2.3. Навчальна дисципліна «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Зміст навчальної програми

Тема 1. Порядок створення і організації діяльності комерційних банків.

Уявлення про суть банку з позиції його історичного розвитку. Період зародження банку і банківської справи. Умови переростання кредитора в банк.

Суть, побудова та функції банківської системи. Реорганізація банківської системи України. Сучасне банківське законодавство та його значення в забезпеченні стабільності банківської системи і напрямки його подальшого удосконалення. Перспективи розвитку банківської системи в Україні.

Сутність банку та принципи його діяльності. Суть, цілі та принципи діяльності банків в умовах ринкової економіки. Види банків та об'єднань за їх участі. Державне регулювання та ліцензування банківської діяльності в Україні. Порядок створення банків в Україні.

Умови та порядок реєстрації банків. Види структурно відокремлених банківських підрозділів (філії, відділення, представництва та ін.). Порядок їх реєстрації та умови (особливості) функціонування.

Організаційно-управлінська структура банку. Органи управління банку та їх повноваження і функції. Функціональні підрозділи банку та їх призначення.

Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Ліквідність банку, види та порядок визначення Економічні нормативи, що регулюють діяльність банків, ліквідність банків і робота, що пов'язана з її підтримкою.

Тема 2. Формування ресурсів комерційних банків.

Капітал (ресурси) КБ, склад, структура, формування і розміщення. Власний капітал КБ, склад, структура, джерела формування. Основні функції власного капіталу КБ: захисна і регулююча. Резервний капітал КБ, нормативна величина стосовно статутного капіталу, норма відрахування від прибутку, призначення. Додатковий капітал. Депозитні операції банків. Депозитний (залучений) капітал КБ, джерела формування. Недепозитні операції КБ з формування ресурсів, види цих операцій. Недепозитні операції КБ з формування ресурсів на Міжбанківському ринку Позичкового капіталу. Ломбардний кредит НБУ, який надається КБ, строк користування, забезпечення, умови надання, повернення. Недепозитні операції КБ з формування ресурсів через емісію власних облігацій. Недепозитні операції КБ з формування ресурсів через операції з купівлі й продажу цінних паперів (ЦП) державних позик. Пряме і зворотне РЕПО. Емісія цінних паперів власного боргу. Управління ресурсами комерційного банку. Визначення норм обов'язкових резервів, процентна політика, рефінансування КБ. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Прогнозування банківських ресурсів.

Тема 3. Забезпечення фінансової стійкості банку.

Поняття банківської стабільності. Формування резервів для покриття можливих втрат від проведення активних операцій. Резервний фонд комерційного банку, розмір та порядок відрахування, використання коштів резервного фонду. Резерв для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банку. Порядок формування та нормативи відрахувань. Резерви для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості та від операцій з ЦП.

Фінансова звітність банку: бухгалтерський (банківський) баланс, звіт про прибутки та збитки. Активи і пасиви балансу. Фінансові результати. Витрати банку. Витрати на виплату процентів. Можливості збільшення чистого доходу.

Показники оцінювання прибутковості КБ: прибутковість банківських активів (ROA), прибутковість акціонерного капіталу (ROE), процентна маржа (SPRED). Чистий прибуток на одну акцію (ЧПа), чиста процентна маржа (ЧМП).

Порядок регулювання діяльності банку. Поняття ліквідності банку.

Державне регулювання курсу національної валюти стосовно іноземної.

Тема 4. Розрахунково-касові операції комерційних банків.

Платіжний оборот, суть, структура: безготівковий та готівковий грошовий оборот. Операції КБ з розрахунково-касового обслуговування клієнтів, сутність і принципи. Банківські рахунки юридичних осіб з національною і іноземною валютою: порядок відкриття, ведення, закриття.

Конкурентний банківський рахунок, операції на ньому. Бюджетні банківські рахунки, відкриті операції. Безготівкові розрахунки, їх суть, значення, класифікація, принципи організації, методи (способи) здійснення. Безготівкові міжгосподарські розрахунки, принципи, форми документів, на основі яких банки за дорученням клієнтів здійснюють розрахунково-касові операції. Сутність безготівкових розрахунків платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, чеками, платіжними вимогами. Міжбанківські розрахунки між КБ та між КБ та НБУ, що базуються на кореспондентських відносинах. Система електронних платежів (СЕР) НБУ. Депозитні (вкладні) строкові рахунки, в національній і іноземній валюті, операції на цих рахунках. Відкриття, ведення КБ поточних рахунків фізичних осіб суб'єктам підприємницької діяльності.

Організація готівкового-грошового обігу в банківських установах. Касове обслуговування. Касові операції у діяльності КБ, сутність, роль у збільшенні банківських ресурсів, доходності банку, порядок ведення. Оборотна каса НБУ, основні функції у забезпеченні готівкою.

Порядок приймання банками готівки. Експертиза КБ банкнот і монет, мета і обробка. Порядок видачі КБ готівки юридичним і фізичним особам. Грошовий чек, вимоги щодо його заповнення. Касові операції через банкомати, види цих операцій.

Платіж і кредитування з використанням платіжних карток на електронній основі. Різновидності цих карток. Безготівкові банківські розрахунки з населенням, що пов'язані із зарахуванням і платежами з депозитних рахунків.

Контроль КБ за дотриманням клієнтами касової дисципліни, зокрема дотримання залишку готівки в касі і відповідність банків в касовій книзі із сумами грошей, отриманих в банку. Повнота здачі готівки в банк.

Тема 5. Операції банків з вексями.

Поняття, економічна природа, види векселів. Нормативно-правова база операцій з вексями. Простий та переказний вексель (тратта), способи використання. Первинні сторони та учасники векся: векседавець, ремітент (простий), трасант (векседавець), трасат (платник). Місцеві, внутрішні та іноземні векселі. Сплата вексельної суми. Комерційний та фінансовий векселі. Поняття фіктивних, безгрошових векселів: підроблений, дружній (приятельський), бронзовий (дутий, вигаданий). Економічна сутність векся. Обов'язкові реквізити векся.

Операції з вексями. Балансові та позабалансові операції банків з вексями. Класифікація за групами: кредитні, торгівельні, гарантійні, розрахункові, комісійні та довірчі операції банків з вексями. Іменний та бланковий індосамент. Авальювання та акцептування векселів. Вексельна гарантія «Аваль». Реквізити зобов'язання. Операції з оформлення вексями кредиторської та дебіторської заборгованості. Поняття

банківського акцепту. Повний і частковий акцепт. Банківський акцепт як міжнародний платіжний засіб.

Урахування та переврахування векселів. Дисконтна ставка (процентна ставка), формула розрахунку. Різновиди урахування векселів: безоборотне врахування, врахування з реверсом.

Інші операції банків з векселями: кредити під заставу векселів, строкові позички під заставу векселів.

Тема 6. Кредитні операції банків.

Кредит як відносини, що виникають між кредитором і позичальником з приводу одержання позички. Поняття та принципи кредиту. Відмінність кредитних відносин від фінансових. Форми кредиту: комерційний, банківський, державний, міжнародний.

Кредитна політика банку, стандарти кредитування, кредитна інструкція.

Кредитний договір між банком і позичальником, що виникає із взаємних зобов'язань і відповідальності з приводу одержання позички. Основні ознаки класифікації банківського кредиту. Види позичкових рахунків, які відкривають КБ своїм позичальникам.

Принципи і умови банківського кредитування. Контроль за використанням позичок за цільовим призначенням і погашення у встановлені кредитним договором строки. Кредитні санкції. Оцінка КБ кредитоспроможності позичальника. Рейтингова оцінка КБ.

Етапи процесу банківського кредитування. Документи, які має подати позичальник для отримання банківської позички.

Класифікація кредитного портфеля. Оптимальна структура кредитного портфеля за нормами рекомендованими НБУ. Кредитний ризик, сутність, причини. Спеціальний резерв банку відшкодування ймовірних збитків від неповернення кредиту і процентів, джерела формування відрахувань до цього резерву за нормами, встановленими НБУ за групами кредитів кредитного портфеля.

Тема 7. Операції банків з цінними паперами.

Діяльність КБ на ринку цінних паперів (ЦП): емісійна, фінансових інвестицій, реальних інвестицій, фінансово-посередницька (клієнтська).

Види цінних паперів, які може банк випускати і розміщувати на ринку цінних паперів. Мета емісії. Операції КБ з емісії акцій для створення і збільшення вартості статутного капіталу. Основні етапи процесу емісійної діяльності банку з випуску акцій. Види акцій, які можуть випускати банки. Емісія боргових цінних паперів з формування депозитних і не депозитних ресурсів. Види боргових цінних паперів, які випускає банк. Види облігацій.

Фінансові інвестиції КБ на вторинному ринку цінних паперів. Формування банком портфеля цінних паперів.

Система показників, за якими банки оцінюють доходність звичайних акцій. Методи оцінки акцій та облігацій. Фінансово-посередницька діяльність КБ з випуску, розміщення цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента. Операції КБ з розміщенням (андеррайтингу) цінних паперів. Комісійно-брокерська діяльність КБ на ринку цінних паперів.

Діяльність з управління ЦП та обслуговування клієнтських операцій.

Тема 8. Банківські інвестиції.

Значення інвестицій у розвитку і ефективному функціонуванні економіки. Економічна сутність та види інвестицій: валові, чисті інвестиції.

Класифікація інвестицій. Інвестиційна діяльність банків на ринку цінних паперів. Цілі банківських інвестицій.

Поняття інвестиційного портфелю. Безпека, дохідність, ліквідність вкладень. Вибір стратегії фінансових вкладень.

Пріоритети банківського інвестування в Україні.

Пайові цінні папери (акції). Боргові цінні папери (державні боргові зобов'язання, облигації підприємств, ощадні сертифікати, банківські векселі). Похідні цінні папери (фінансові ф'ючерси, опціони, свопи). Акції та облигації як найбільш поширені об'єкти інвестування. Характеристики оцінки факторів банківських інвестицій в акції та облигації. Фінансові ризики інвестиційних операцій.

Диверсифікація інвестиційного портфелю як засіб зменшення фінансових ризиків та збільшення дохідності інвестиційних операцій.

Тема 9. Операції банків у іноземній валюті.

Національна, іноземна, міжнародна валюти. Режим використання валюти: конвертована, неконвертована. Сфери і цілі використання валют: валюта платежу, валюта ціни, валюта операцій, валюта клірингу, валюта векселя. Котирування валют, види котирування (пряме, непряме). Валютний курс, його класифікація. Режимы валютних курсів. Фіксований та гнучкий (ринковий) валютний курс. Плаваючий та керований валютний курс. Поняття фіксингу, курс продавця та покупця валюти. Крос-курс. Учасники (суб'єкти) валютних операцій: резиденти, нерезиденти. Об'єкти валютних операцій: іноземна валюта, цінні папери в іноземній валюті (чеки, векселі, облигації), інші боргові зобов'язання, виражені в іноземній валюті, дорогоцінні метали – золото, срібло, платина, природне дорогоцінне каміння. Поточні валютні операції та операції, пов'язані з рухом капіталу. Види валютних операцій банку згідно ліцензії НБУ.

Міжнародні валютні кореспондентські банківські рахунки «Ностро» і «Лоро».

Неторговельні операції комерційних банків в іноземній валюті. Конверсійні операції з готівковою іноземною валютою. Переказні операції в іноземній валюті. Переказні операції за системами «Western Union» та «Many Gram». Пластикові картки «Viza», «Europey Master Kard», «Amerikan-express» та дорожні чеки.

Торговельні поточні операції уповноважених банків в іноземній валюті. Операції на міжбанківському валютному ринку. Суб'єкти міжбанківського валютного ринку. Касові і строкові типи валютних угод. Угоди овернайт (overnight), спот (spot), форвард (forvard).

Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги.

Становлення ринку нетрадиційних банківських послуг в Україні.

Лізинг як форма довгострокового кредиту. Оперативний і фінансовий лізинг.

Суть факторингу та факторингові операції комерційних банків. Функція факторингу та його недоліки. Поняття форфейтингу та його характерні ознаки.

Інформаційні послуги, які надають КБ своїм клієнтам, основні види доходу від їх надання. Трастові послуги КБ, що надаються юридичним і фізичним особам. Види цих послуг. Консультативні послуги, що надають КБ своїм клієнтам, види, платежі за послуги.

Агентські послуги, що надають банки своїм клієнтам, відмінність від трастових послуг. Види цих послуг. Депозиторські послуги КБ із зберігання цінностей клієнтів. Банківська порука і поручительські гарантії.

Класифікація банківських послуг. Критерії класифікації. Специфічні (традиційні) та неспецифічні (нетрадиційні) банківські послуги. Додаткові операції КБ.